

Johann Mitterwurzer, Kristovo rođenje (Brixen)

U ponoć se Bog rodi, nebo zemlju prosvijetli,
kak` u podne svjetlo bi, svetom Djevom Marijom.

Zrak izađe zornice od prečiste Djevice
andeoske cesarice, svete Djeve Marije.

Svako svijeta stvorenje sada ima veselje,
Božje štujuć` rođenje od Djevice Marije.

Teb`, Isuse, hvalimo, Sveto Trojstvo slavimo,
Majku Božju častimo, svetu Djevu Mariju.

Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo !

"Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskom, za vrijeme kralja Heroda, dođoše s istoka magi u Jeruzalem i upitaše: *`Gdje je novorođeni kralj židovski? Vidjesmo, naime, gdje izlazi njegova zvijezda i dođosmo mu se pokloniti.*" Kad to ču kralj Herod, uplaši se, a s njim i sav Jeruzalem. Sazva sve glavare svećeničke i narodne književnike te se u njih uze propitkivati gdje se ima roditi Krist. *"U Betlehemu judejskom"* - odgovoriše mu - *"jer je ovako pisao prorok: `Betleheme, zemljo Judina, ti nipošto nisi najmanji među Judinim gradovima, jer će iz tebe izići vođa, koji će biti pastir naroda moga – Izraela.*" Tada Herod potajno dozva mage i pomno od njih istraži vrijeme kad im se ukaza zvijezda. Zatim ih posla u Betlehem govoreći: *"Idiite i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga pronađete, javite mi da bih i ja došao i poklonio mu se."*

Oni, saslušavši kralja, pođoše. I gle! Zvijezda koju vidješe na njezinu izlasku išla je pred njima dok se ne zaustavi nad mjestom gdje bijaše dijete. Uđoše u kuću i nadoše dijete s Marijom, majkom njegovom; padoše ničice i pokloniše mu se. Zatim otvoriše riznice svoje te ga obdariše zlatom, tamjanom i smirnom. Poslije toga u snu primiše uputu od Boga da se ne vraćaju k Herodu, i vratiše se drugim putem u svoju zemlju." (Mt 2,1-12)

GOSPODINU U SUSRET : S ADVENTSKOM NADOM, ČEŽNJOM, IŠČEKIVANJEM, MOLITVOM I BDJENJEM

Danas su u zapadnom svijetu Došašće i Božić "intenzivna" vremena za sve ljude - ne samo za Crkvu nego i za cijelo društvo - premda na različit način. Svi "božićkuju" na neki način. Pridjev "intenzivna" odnosi se na trud, koji ljudi ulažu u adventsko-božićne pripreme. No, dočekivanja Božića i očekivanja od Božića iznijansirana su i među samim kršćanima.

Nekim kršćanima na spomen riječi "Došašće" ne dolazi pomisao da bi to trebao biti put do unutarnjeg sadržaja Božića, bitno usmjerenje na sve Gospodinove dolaske: prvi (božićni), drugi (svagdanji po Euharistiji) i treći (konačni). Došašće im više doziva u misli druge pojmove kao što su božićno drvce, svijeće, omiljene adventske i božićne pjesme, zatim temeljito čišćenje stana ili kuće, pripremanje božićnih darova, bogatiji obiteljski stol, dočekivanje gostiju itd. Ti kršćani idu u crkvu i u Adventu i o Božiću, zacijelo i preko godine, ali srce i misli više vežu za vanjštinu Božića nego za njegovu duhovnu stranu, nego na stvarni Gospodinov dolazak.

U nekim drugim kršćanima, onima čija vjera pati i stradava pod neutaživom željom za stjecanjem sve više i više materijalnih dobara i za „plesom na svakom svjetskom piru“, još je manje pomisli na Božić i njegov pravi sadržaj, na Gospodinov dolazak. Tu se Božić iščekuje i slavi na sasvim svečan vanjski način. Tek pridodatak tome je obvezan odlazak samo na božićnu (i kasnije uskrсну) misu, i to na ponoćku.

Osim kršćana, danas Božić slavi i dio nekršćanskog i ateističkog svijeta. Slave ga njihovi prijatelji, rođači, susjedi – pa uz njih i oni. Slave ga posve na nereligiozan način: samo jelom i pićem. Tu se Božić uzima kao narodno slavlje. Božić – posve lišen Boga! S tim ćemo se u Europi ubuduće sve više susretati.

Ali s radošću možemo ustvrditi da je značajan broj kršćana – kakvih će, nadamo se, biti sve više - kojima Došašće odmah baca zraku na bît Božića, koji ozbiljno očekuju Gospodinov dolazak. Oni na spomen Došašća pomišljaju na nove važne odluke, na pojačane napore u molitvi i pokori, kako bi od ovog Božića pa nadalje više vršili Božju nego svoju volju. Ozbiljno razmišljaju o tome kako postati i ostati čovjek dostojan Božića. Idu Gospodinu u susret nošeni adventskom nadom, čežnjom, iščekivanjem, molitvom i bdjenjem. Po takvim se kršćanima onda očituje da Crkva ne samo u adventsko vrijeme nego uvijek živi u Adventu i stalno kroči ka sve intenzivnijem Božiću – sve do časa kad će se potpuno roditi i Gospodinovo otajstveno tijelo.

Advent, nada, čežnja, iščekivanje, bdjenje, molitva ... – sve su to izrazi koji pogađaju bît stanja kakvo treba biti u dušama onih koji se zovu kršćanima. Gospodin je došao, ali još dolazi. Zato je još potreban **Advent**. Došao je po sebi, sada želi doći po nama, da se posve ostvari njegov prvi dolazak. Sâm je došao u tamu svoga vremena, u kojem je čovjekova vrijednost pala na tako nisku cijenu da se ljude (robove) prodavalo za životinje. Po nama želi doći da rasvijetli tamu našeg vremena, u kojem se za ubojstvo vrapca kazneno odgovara, a "stručno" ubojstvo nevine djece sufinancira se iz zajedničke narodne blagajne! **Nada** nam je potrebna, jer sva očekivana stvarnost još nije tu. Nada zna za ono što još nije tu, a što će doći. Religiozna je nada uvijek "*protiv svake nade*" (Rim 4,18), jer je njezino ispunjenje onkraj groba. Njezinom snagom čvrsto držimo da je nebeski život već u nama, iako ga ne osjećamo. Već "*sada smo djeca Božja, i još se ne očitova što ćemo biti. Znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični, jer ćemo ga vidjeti kao što jest.*" (1 Iv 3,2). A do tada valja proći s Crkvom još kroz mnoga uzburkana mora. No, "*zadovoljstvo je biti na lađi oko koje bruji oluja, kad je čovjek siguran da ona neće potonuti*" (Pascal). Bez **čežnje** pak ne možemo poći ni za kojim ciljem. U sekulariziranom društvu čežnja gotovo ne postoji. Ono izvan ovog svijeta ne očekuje ništa, a ovozemaljske želje odmah ispunja, već i djeci. U njemu čovjek nema prilike čeznuti za nečim. Ali kršćani, koji žive u takvom svijetu, jer nisu od svijeta (usp. Iv 15,19), ne mogu bez čežnje. Najjača je čežnja za svojim Izvorom i svojim Uvirom, čežnja za susretom nad susretima. To je ujedno čežnja za svojim dovršenjem, kad će se Božić dokraja dogoditi u čovjeku. **Iščekivanje** se uvijek odnosi na budućnost. Ne znamo budućnost kao ni ostali ljudi, ali znamo nešto važnije: cilj prema kojem idemo. Budući da živimo u sigurnosti Gospodinova dolaska a u nesigurnosti vremena dolaska, i znamo cilj kamo idemo, znamo i što nam je činiti u svakom času : **b d j e t i i m o l i t v a**. **Budnost i molitva** su prema Gospodinovim riječima (usp. Mt 26,41) cjeloživotne značajke njegovih učenika. Treba uvijek moliti, kaže Gospodin (Lk 18,1). A bdjenje sam Gospodin izričito naređuje svima: "*Što kažem vama, kažem svima: B d i j t e !*" (Mk 13,37)

I ove će godine blještavilo sela i gradova, obilje božićnih poklona i krcati blagdanski stolovi pokazati kako su Advent i Božić po pripremama intezivno vrijeme za cijelo društvo. Svi „božićkuju“. Svi putuju prema Božiću, ali do Božića dopiru oni koji prema njemu idu s adventskom nadom, čežnjom, iščekivanjem, molitvom i bdjenjem.

B d i j t e !

Bdijte,
opominje nas Gospodin.
Zašto?
Jer On dolazi.
Njegov dolazak davno je već počeo.
Mi stojimo u njemu.
Bdjeti znači opažati, vidjeti, prihvaćati
ono što se od Božića
dogođa na zemlji i sa svakim od nas.

Bdjeti je kršćanski.
Bdjeti.
Ne možda tek noću,
treba bdjeti po danu,
po danu koji se rasplinjuje
u jurnjavi
što nas zagrće i guši,
polako i sigurno,
a da to čovjek pravo ni ne osjeća.

Po danu držati noćnu stražu –
to je kršćanska zadaća
namijenjena nama.

(Silja Walter)

Od zadnjeg broja našeg glasila:

Nova uprava Sestara sv. Klare u Splitu

Sestre sv. Klare u našem najstarijem samostanu sestara klarisa, u Splitu, dobile su 07.10.2011. novo vodstvo samostana. Nova je opatica Časna Majka s.M.Dolores Mandić, zamjenica je s.M.Suzana Muzuković, a savjetnice su: s.M.Klara Bagarić, s.Marija Petričević i s.M.Anđelka Čovo. U samostanu je 20 sestara, 2 novakinje i 2 kandidatice.

U temeljena Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP)

Dosadašnja Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara (HKVRP) i dosadašnja Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica (HUVRP) spojile su se na zajedničkoj sjednici 26.11.2011. u jedinstvenu Hrvatsku konferenciju viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP).

Predsjednik novoutemeljene Konferencije je o. Vinko Mamić OCD, a dopredsjednica je s.M. Jasna Lučić, poglavarica Hrvatske provincije sestara uršulinki Rimske unije. Za članove Vijeća Konferencije izabrani su: fra Anto Gavrić OP, fra Željko Železnjak OFM, č.M.s.M.Miroslava Bradica, vrhovna poglavarica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, i č.M.s.M.Martina Koprivnjak, vrhovna poglavarica Družbe sestara Naše Gospe.

Franjevka – prva žena na dekanjskoj dužnosti na papinskom sveučilištu

Talijanska franjevka prof.dr.s.Domenica Leone prva je žena, koja kao dekanica stoji na čelu Teološkog fakulteta Papinskog sveučilišta *Antonianum* u Rimu.

S. Domenika rođena je 1964. godine u sjevernotalijanskom gradu La Spezia. Na svom fakultetu predaje kao izvanredna profesorica teologiju o Presvetom Trojstvu i pneumatologiju. Prilikom nedavnog otvaranja nove školske godine na papinskim sveučilištima u Rimu uvedena je kao dekanica.

**SVIM NOVOIZABRANIM DUŽNOSNICIMA DO KOJIH DOPIRE OVO NAŠE GLASILO
OD SRCA ČESTITAMO.
ŽELIMO IM BOŽJI BLAGOSLOV I RADOSNO OBNAŠANJE SLUŽBE.**

GODINA SVETE VERONIKE GIULIANI, KAPUCINSKE KLARISE

(Veronica Giuliani, 27.12.1660.-09.07.1727.)

U ovom trenutku u tijeku su čak dvije godine, proglašene u čast franjevačkih svetica: "Godina sv. Klare" i "Godina sv. Veronike Giuliani". O sv. Klari već je bilo govora u našem glasilu, i bit će ga još, a u ovom broju želimo se prisjetiti sv. Veronike.

Franjevačka je povijest bogata svecima. Među njima se svakako ističe i sveta Veronika Giuliani : kao mističarka, stigmatičarka, patnica i činiteljica pokore i zadovoljštine za druge. Papa je želio istaknuti važnost i veličinu ove svete - možda posebno za naše vrijeme, u kojemu se pokora rijetko spominje, a izraz "zadovoljština za druge" posve iščezao iz uporabe – pa je na općoj audijenciji 15.12.2010. najavio otvaranje godine svete Veronike prigodom 350. obljetnice svetičinog rođenja. Ta godina službeno je otvorena 27. prosinca prošle godine, kada je u gradu Città di Castello svetičino tijelo preneseno iz Samostana sestara klarisa u katedralu. Na dan najave Veronikine godine Papa je održao nagovor o svetici, koji u cijelosti donosimo u hrvatskom prijevodu:

Draga braćo i sestre!

Danas želim predstaviti jednu mističarku koja nije živjela u Srednjem vijeku. Radi se svetoj Veroniki Giulianini, kapucinskoj klarisi. Razlog je što sljedećeg 27. prosinca pada 350. obljetnica njezinog rođenja. Za Città di Castello, mjesto u kojem je živjela najveći dio života i gdje je umrla, ovo je jednako radostan događaj kao i za njezino mjesto rođenja, Mercatello, i za biskupiju Urbino.

Veronika je rođena upravo 27. prosinca 1660. godine u mjestu Mercatello u dolini rijeke Metauro. Roditelji su joj bili Francesco Giuliani i Benedetta Mancini. Najmlađa je od sedam sestara, od kojih su tri postale redovnice. Dobila je ime Uršula (Orsola). U dobi od sedam godina gubi majku, a otac kao carinski nadzornik Vojvodine Parme seli se u Piacenzu. U tom gradu Uršuli se rađa želja da posveti život Kristu. Zov postaje sve jači i jači te ona tako konačno sa sedamnaest godina stupa u strogu klauzuru Samostana klarisa kapucinki u Città di Castello, gdje će ostati cijeli život. Tamo dobiva ime Veronika – što znači "prava slika" – i stvarno postaje prava slika Raspetoga Krista. Godinu dana kasnije polaže svečane redovničke zavjete. Za nju počinje put suobličenja s Kristom po mnogim pokorama, velikim trpljenjima i nekim mističnim iskustvima, koja su povezana s Kristovom mukom : krunjenje trnovom krunom, mistične zaruke, rana u srcu i stigme. 1716. godine, sa 56 godina, postaje opatica samostana. U toj službi bit će stalno potvrđivana sve do svoje smrti, koja je nastupila 1727. godine nakon 33-trodnevne vrlo bolne smrtne borbe, koja se završava tako dubokom radošću da su njezine zadnje riječi glasile: "Našla sam Ljubav, Ljubav se pokazala! To je razlog moje patnje. Recite to svima, recite to svima!" (*Summarium Beatificationis*, 115-120). 9. srpnja napušta zemaljsko prebivalište da bi susrela Boga. Ima 67 godina, od toga je 50 godina provela u Samostanu Città di Castello. 26. svibnja 1839. godine papa Grgur XVI. proglašava ju svetom.

Veronika Giulijani mnogo je pisala : pisma, autobiografske zapise, pjesme. Glavni izvor, na temelju kojeg se može rekonstruirati njezina misao, ipak je *Dnevnik* koji je započeo 1693. godine : dobrih 22.000 rukom pisanih stranica, koje pokrivaju raspon od 34 godine života u klauzuri. Pisanje teče spontano i kontinuirano, nema ni križanja ni ispravaka, ni interpunkcija

ni podjele teksta na poglavlja ili dijelove prema nekom unaprijed načinjenom planu. Veronika nije htjela napisati literarno djelo; naprotiv, nju je obvezao o. Girolamo Bastinelli, oratorijanac (sv. Filipa Nerija), u suglasnosti s dijecezanskim biskupom Antoniom Eustachijem, da zapiše svoja iskustva.

Sv. Veronika ima izrazitu kristološko-zaručničku duhovnost : to je iskustvo da ju Krist, vjerni i iskreni zaručnik, ljubi i da mu želi uzvratiti sve dubljom i strastvenijom ljubavlju. U njoj se sve tumači ključem ljubavi, i to joj ulijeva duboku vedrinu. Sve se živi u jedinstvu s Kristom, iz ljubavi prema njemu i s radošću što mu može iskazati svu ljubav za koju je sposobno stvoriti.

Krist s kojim je Veronika duboko sjedinjena trpeći je Krist patnje, smrti i uskrsnuća; to je Isus, koji se prinosi Ocu za naše spasenje. Iz tog iskustva proizlazi i ta snažna i trpeća ljubav prema Crkvi u dvostrukom obliku: u obliku molitve i žrtve. Svetica živi u ovoj optici: moli, trpi, traži „sveto siromaštvo“ kao „razbaštinjenje“, gutak same sebe (usp. *ibid.*, III, 523), upravo da bi bila poput Krista, koji se potpuno predao.

Na svakoj stranici svojih spisa Veronika preporučuje nekoga Gospodinu, potkrepljujući svoje zagovorne molitve prinošenjem same sebe u svakom trpljenju. Srce joj se širi za „sve potrebe svete Crkve“, živeći sa žarkom željom za spasenjem „cijeloga svijeta“ (usp. *ibid.*, III-IV, *passim*). Veronika viče: „O grešnici, o grešnice ... , svi vi, dođite k srcu Isusovu; dođite da se operete njegovom predragocjenom Krvlju ... On vas očekuje raširenih ruku da vas zagrlj.“ (*ibid.*, II, 16-17). Prožeta žarkom ljubavlju, poklanja sestrama u samostanu pažnju, razumijevanje, praštanje; prikazuje svoje molitve i žrtve za papu, za svog biskupa, za svećenike i sve ljude u nevolji, uključujući i duše u čistilištu. Svoje kontemplativno poslanje sažima ovim riječima: „Ne možemo ići po svijetu propovijedajući da bismo obratile duše, ali smo obvezne neprekidno moliti za sve duše koje vrijeđaju Boga ... osobito (to moramo činiti) svojim trpljenjima, to jest načinom raspetog života.“ (*ibid.*, IV.877). To poslanje naša svetica shvaća kao „stajati između“ ljudi i Boga, između grešnikâ i Raspetoga Krista.

Veronika dubinski živi sudjelovanje u Isusovoj trpećoj ljubavi, sigurna da je "trpljenje s radošću" "ključ ljubavi" (usp. *ibid.*, I,299. 417; III,330.871; IV,192). Ističe da Isus trpi zbog ljudskih grijeha, ali i zbog trpljenâ, koja, upravo zbog svoje čvrste i dosljedne vjere, budu morali podnijeti njegovi vjerni sluge kroz stoljeća u vremenu Crkve. Ona piše: "Njegov vječni Otac dao mu je u tom trenutku vidjeti i osjetiti sve patnje što ih trebaju podnijeti njegovi izabrani, najdraže mu duše, to jest one koje će se okoristiti njegovom Krvlju i svim njegovim patnjama" (*ibid.*, II, 170). Kao što o sebi kaže apostol Pavao: "Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu" (Kol 1,24). Veronika ide čak dotle da moli Isusa da bude s njim razapeta. "U jednom trenutku", piše ona, "vidjeh kako iz njegovih presvetih rana izlazi pet sjanih zraka, i sve dođoše k meni. I vidjeh kako te zrake postadoše poput malih plamenova. U četirima bijahu čavli, a u jednoj bijaše koplje, kao od zlata, sasvim užareno : ono mi probode srce od jednoj kraja do drugog ..., a čavli mi probodoše ruke i noge. Osjetih veliku bol, ali u toj boli vidjeh, osjetih da sam se sva preobrazila u Boga" (*Dnevnik*, I, 897).

Svetica je uvjerena da već sudjeluje u kraljevstvu Božjem, ali istodobno zaziva sve svece blažene domovine da joj priteknu u pomoć na zemaljskom putu njezina darivanja u očekivanju vječnog blaženstva; ono je stalna čežnja njezina života (usp. *ibid.*, II, 909; V, 246).

Nasuprot propovijedanju onog vremena, koje je nerijetko bilo usredotočeno na "spasavanje vlastite duše" sasvim u osobnom smislu, Veronika pokazuje snažan "solidarni" osjećaj, osjećaj zajedništva sa svom braćom i sestrama na putu prema nebu, te živi, moli i trpi za sve. Pretposljednje pak stvari, zemaljske, premda u franjevačkom smislu cijenjene kao Stvoriteljjev dar, uvijek se pokazuju kao relativne, potpuno podređene "uživanju" Boga i pod znakom radikalnog siromaštva. U *communio sanctorum* (općinstvu svetih) ona pojašnjava svoje crkveno predanje, kao i odnos između putujuće i nebeske Crkve. "Svi sveci", piše ona, "tamo gore su po Isusovim zaslugama i mucij; ali u svemu tome što je učinio naš Gospodin oni su sudjelovali tako što je sav njihov život bio uređen, reguliran tim njegovim djelima" (*ibid.*, III, 203).

U Veronikinim djelima nalazimo mnogo biblijskih citata, katkad na neizravan način, ali uvijek točno : ona pokazuje poznavanje svetog teksta, kojim se hrani njezino duhovno iskustvo. Osim toga, pokazuje se da snažni momenti Veronikina mističnog iskustva nikad nisu odvojeni od spasonosnih događaja koji se slave u liturgiji, gdje naviještanje i slušanje Božje riječi imaju posebno mjesto. Sveto Pismo, dakle, osvjetljuje, pročišćuje i potvrđuje Veronikino iskustvo, čineći ga crkvenim. S druge pak strane, upravo njezino iskustvo, koje je neobično snažno usidreno u Svetom pismu, vodi ka dubljem i "duhovnijem" čitanju samog tog teksta, ulazi u skrivenu dubinu teksta. Ona se ne samo izražava riječima Svetoga pisma, nego živi od tih riječi, one postaju u njoj život.

Naša svetica, na primjer, često navodi riječi sv. apostola Pavla: "Ako je Bog za nas, tko će protiv nas" (Rim 8,31 ; *Dnevnik* I, 714; II, 116.1021; III, 48). Kod nje, pounutarnjenje tog pavlovskog teksta, to njegovo veliko povjerenje i njegova duboka radost, postaju dovršena činjenica u samoj njezinoj osobi : "Moja duša", piše ona, "povezana je s Božjom voljom, i stvarno sam utemeljena i zauvijek učvršćena u Božjoj volji. Činilo mi se da se nikad više ne bih trebala udaljiti od te Božje volje te sam se povukle u se upravo s ovim riječima: ništa me neće moći odijeliti od Božje volje, ni tjeskobe, ni muke, ni boli, ni preziri, ni napasti, ni stvorenja, ni zlodusi, ni tmine pa ni sama smrt, jer i u životu i u smrti hoću u svemu cjelovitu Božju volju" (*Dnevnik*, IV, 272).

Veronika se na poseban način pokazuje hrabrom svjedokinjom ljepote i snage božanske ljubavi, koja ju privlači, prožima, rasplamsava. Raspeta ljubav je ta koja se utisnula u njezino tijelo, kao i u tijelo sv. Franje Asiškoga, po ranama Isusovim: "Zaručnice moja", šapće mi raspeti Krist, "drage su mi pokore što ih činiš za one koji su u mojoj nemilosti ...Potom, odvajajući jednu ruku od križa, dade mi znak da se naslonim na njegov bok I nađoh se u zagrljaju Raspetoga. Ne mogu izreći što sam u tom trenutku osjećala: bila bih željela zauvijek ostati na njegovom presvetom boku" (*ibid.*, I, 37). To je i slika njezinog duhovnog puta, njezinog unutarnjeg života : biti u zagrljaju Raspetoga i tako biti u Kristovoj ljubavi za druge. I s Djevicom Marijom živi odnos duboke bliskosti, posvjedočen riječima što ih jednog dana čuje od Gospe i donosi si ih u svom *Dnevniku* : "Dala sam da počivaš na mojim grudima, bila si sjedinjena s mojom dušom, ona te je kao u letu ponijela pred Boga" (IV,901).

Sveta Veronika Giuliani poziva nas da učinimo da u našem kršćanskom životu poraste jedinstvo s Gospodinom u "biti za drugoga", prepuštajući se njegovoj volji s potpunim povjerenjem, i jedinstvo s Crkvom, Kristovom zaručnicom; poziva nas da sudjelujemo u trpećoj ljubavi raspetoga Krista za spas svih grešnika; poziva nas da čvrsto upremo pogled u raj, cilj

našeg zemaljskog put, gdje ćemo zajedno s mnogom braćom i sestrama živjeti radost punog zajedništva s Bogom; poziva nas da se svednevice hranimo Božjom riječju, da ogrijemo svoje srce i damo smjer svojem životu. Posljednje svetičine riječi mogu se smatrati sažetkom njezinog strastvenog mističnog iskustva: *"Našla sam Ljubav, Ljubav se pokazala!"*

TEMA : REDOVNIŠTVO

Prof. ddr. Clemens Sedmak,

POZVANI I POSLANI U OVO VRIJEME – KAMO VODI PUTOVANJE ?

Prof. Sedmak rođen je 1971. godine u Bad Ischlu, Austrija. Studirao je teologiju, filozofiju i socijalne znanosti u Innsbrucku, Linzu, New Yorku i Zürichu. Ima doktorat iz teologije i dva doktorata iz filozofije. Habilitirao se iz filozofije i teologije. Predaje filozofiju, teologiju i socijalne znanosti na više sveučilišta u Austriji i inozemstvu. Član je Kuratorija Katoličke socijalne akademije Austrije i komisije "Iustitia et pax" Austrijske biskupske konferencije. Oženjen je, ima troje djece. Autor je i izdavač brojnih knjiga. Živi u Salzburgu.

Na *Austrijskom redovničkom danu* 23. studenog 2010. prof. Sedmak održao je predavanje pod gornjim naslovom. Ono je potom objavljeno u časopisu *Ordensnachrichten* (sv. I, 2011), odakle ga prenosimo u hrvatskom prijevodu.

Kršćanski je život život u nasljedovanju i zajednici. Redovničke zajednice pokušavaju ostvariti tu temeljnu zadaću na poseban način. Nude životne modele i pokazuju primjermom i gustom svjedočnošću kako ljudski život može uspjeti. Znaju da imaju "posuđenu životnu zadaću", koju nikad ne mogu sasvim usvojiti. One su na poseban način osposobljene i pozvane da kao zajednica zrače životnu dubinu i životnu radost.

1. Životni modeli

Ljudi gladuju za životnim modelima, za gustim i pravim primjerima uspješnog života. Životni modeli nisu jednostavno primjeri a ni samo načela, a također ni tek vizije. "Životni modeli" su iskusive životne forme, koje počivaju na jasnim temeljima. Temelji daju životnoj formi pravac; životna forma daje lik načelima i vizijama uspješnog života, a taj se lik i pokazuje u ritmu i strukturi, dakle u prepoznatljivoj prepoznatljivosti. Životna forma je poput neke čaše u koju se mogu ulijevati ideje o ljudskom životu tako da se taj sadržaj oblikuje i učvrsti, tako da se on može i pokazati i naučavati.

Životne se forme mogu posredovati i birati. One se pokazuju u redovničkim pravilima.

"Regula Benedicti", da uzmemo klasičan primjer, prevodi ideje dobrog života u životnu strukturu. Ostvarenje Pravila događa se po stanovitim osobama u stanovitim samostanima. Erzabteil St. Peter (Nadopatija sv. Petar) u Salzburgu pokazuje ovdje drugi životni model nego Stift Melk (Samostan Melk), iako je to spojeno s vezanjem na isti životni oblik. To nema veze samo s kontekstom mjesta, nego i s karizmom djelujućih osoba. Konkretno osobe u konkretnim samostanima nude životne modele, na koje ljudi mogu biti i pozvani. Tu se može "vidjeti" i "činiti" i "učiti". Dakle, životni modeli provode životne forme. Životni model može se shvatiti kao "gusto svjedočanstvo" neke životne forme; ovdje "gust" znači to da pred nama stoji ne samo neki suhi kostur propisâ, nego primjer življene svakidašnjice s usponima i padovima i neizvjesnostima.

Redovi imaju poseban dar i zadaću biti znak za dobar život svjedočanstvom života u tradiciji i redovničko-specifičnoj svojstvenosti. Svaka zajednica čini to na specifičan način. Svaki red zauzima stanovitu nišu u duhovnom biotopu ("životnom prostoru" ili logotopu : "smisaonom porstoru")

Različiti duhovni učitelji i učiteljice nude različite životne modele. To se dâ pratiti, na primjer, u spisima Ivana Kasijana, koji je u kasnom četvrtom i u petom stoljeću skupio i zapisao iskustva s mnogim samostanima i duhovnim učiteljima. Veliki uspjeh Thomasa *Mertona* objašnjava se, između ostalog, time što je on u svojim spisima dao svjedočanstvo životnog modela, čija se autentičnost i relevantnost doimala ljudi.

Redovničke zajednice, da još jednom tako kažem, ostvaruju životne modele u logotopu, dakle u prostoru traženja smisla; u prostoru, u kojem se čovjeku podastiru mnoga pitanja: Tko sam? Kamo idem? Što da učinim sa svojim životom? Što daje mojem životu vrijednost, smjer, težinu i smisao?

Ljudi gladuju za životnim modelima. Ta glad za životnim modelima pokazuje se u okolnosti da su ljudi fascinirani "životnim eksperimentima", gustim opisima življenog oblikovanja svakodnevnice. Navest ću tri primjera: Leo *Hickman*, engleski novinar, opisao je u svojoj knjizi "Gotovo gol. Moj pustolovni pokušaj da jednu godinu živim etički korektno" svoj eksperiment s ekološki svjesnim životnim stilom.¹ Brižno je kupovao, hrabro se odrekao većine kućanskih kemikalija, vozio se sa ženom i tek rođenom kćerkicom vlakom od Londona u Italiju na vrlo naporan godišnji odmor. Naišao je na granice (njegova žena nije uvijek bila oduševljena njegovim eksperimentom) i spoznao je dilemu (kad mu je kći oboljela i trebala pomoć, svako mu je sredstvo bilo pravo samo da dobije to ozdravljenje, čak i ako je to stajalo ekoloških ravnoteža ...). Pa ipak je pokazao "vjerodostojnost" i "primjernost". Knjiga je postala bestseler. Leo Hickman napisao je daljnje knjige, u jednoj je kolumni izvještavao o svojem eksperimentu i pridobio je daljnje čitateljstvo. Ljudi su bili fascinirani time što se jedan "čovjek poput tebe i mene" svim bićem i svim rizikom upušta u životni eksperiment, koji ima jasnu motivaciju i jasan pravac (etički odgovoran životni stil naočigled ekološkim izazovima) i povezan je s rizicima, jer se može loše prognozirati kako će neki eksperiment završiti, kad je dinamika stavljena u pogon. Hickman je poantirao svojim vjerodostojnim opisom, koji je svjedočio i o slabostima i poteškoćama, i dao je dojam da je eksperiment inscenirao ne kao marketinški štos, nego iz časne taknutosti.

Drugi primjer : Judith *Levine* opisuje u svojoj knjizi "No Shopping" (Bez kupovine) svoj samopokušaj "da provede godinu dana bez nepotrebnih kupovina"². Ovdje se postavljaju konkretna pitanja o uspješnom životu : Može li se kao "čovjek sa stvarima i doživljajima stečenim kupovinom po strani svijeta ... imati identitet, čak "ja" ? Levine doživljava samu sebe u nevičnoj ulozi gubitka samoodređenja gubitkom kontrole nad vanjskim dobrima: "Zapravo se radi o autonomiji – pretpostavci zapadnog potrošačkog građanstva oko koje se ne može cjenkati. Biti kredibilan znači biti respektabilan. Kupovanje je stvar odraslih. Čovjek bez novca je dijete, a sva su djeca prosjaci" (LS 57). Levineovo redukcijско iskustvo znači ograničenje prostora djelovanja i time upravo nejačanje onog suvereniteta koji se očituje prije svega u ku-

¹ *Hickman*, Leo, Fast nackt. München 2006.

² *Levine*, Judith, No shopping. Berlin 2009. U daljnjem tekstu upotrebljavam za ovo izdanje kraticu "LS".

povinskim odlukama. Kako se može živjeti kao dobar čovjek? Levine stoji u okviru svog redukcijskog eksperimenta tu i tamo možda pred obvezom darivanja: "Zabrinjava me što naš dar nije supstancijalno dovoljan. Ionako je već teško bez konzuma se zabaviti, doći do užitka veselog društva, definirati svoj status ili čak izraziti svoj identitet – ali bez konzuma dati lijep poklon gotovo je nemoguće" (LS 136). Konačno: "Tko poklanja, ima moć" (LS 140). I ovu su knjigu čitatelji i čitateljice dobro prihvatili; Levineovo svjedočanstvo odlikuje se vjerodostojnošću i gustim opisima svagdašnjih i svjetlucavih izazova.

Treći pristup: Grethen *Rubin*, američka pravница izvanjski savršenog života, osjeća da je premalo zahvalna i da bi trebala biti sretnija.³ Daje se na "Happiness Projekt" (tako glasi i naslov knjige) i sustavno pokušava godinu dana - svaki mjesec stavljen pod jednu temu (kao: roditeljstvo, ljubav, novac ...) – na temelju aktualnog istraživanja postati sretnija. I ova je knjiga uspjeh i pokazuje jedan „životni model“, „eksperiment s dobrim životom“. Također i upravo redove možemo shvatiti kao „zajednice koje ozbiljno eksperimentiraju s uspješnim životom“. Ljudi gladažu za životnim modelima. Ovu glad mogu utažiti štovanje svetaca i misao o raznolikosti svetaca – ali upravo i neki moderni oblik životnih eksperimenata.

U ovim se primjerima pokazuju opipljivi životni modeli – opipljivi u dvostrukom smislu: Prvo, prilikom čitanja tih iskustava čovjek dobije koloristički bogatu predstavu o tom životnom planu; drugo, radi se o „uputama za pokuse“ i o osobama koje ne leže izvan dohvata zainteresiranog čitateljstva – ovi životni modeli su „životno bliski“. Oni, tako bi se moglo reći, crtaju „blize moguće svjetove“. Mogući svijet je alternativa stvarnosti; pri tom se može razlikovati daljnje i bliže moguće svjetove. Znanstveno-fantastični romani nude pokatkad daleke moguće svjetove; životni modeli što ih nalazimo u opisanim knjigama su „blizi mogući svjetovi“ koji se stvarno mogu ostvariti, ako čovjek pritegne nekoliko vijaka mehanike oblikovanja života.

Redovi imaju posebnu sposobnost da posreduju životne modele. Ali oni imaju i poseban zadatak da otvaraju životne modele, da privode ljude formama uspješnog života, da održavaju ideju uspješnog života – protiv cinizma i rezigracije. Benediktinski, franjevački, ignacijanski životni modeli daju gust uvid u uspješan život koji služi. Ovdje mogu redovi otvoriti prozor prema životnim vizijama, jednostavno time da vjerodostojno žive svoju zadaću.

2. Posuđena životna zadaća

Redovničke zajednice žive zadaću koju nisu same sebi zadale. To je zadaća da u neidealnom svijetu, u kojem živimo, budu znak Božje nazočnosti. Možemo tu zadaću shvatiti kao „posuđenu zadaću“, jer sadrži mandat koji se može vratiti, ako se promijeni smjer zadaće. Redovničke zajednice dolaze i do granice svoje zadaće, ako se promijene znaci vremena. Pogledajmo (bolje) tu životnu zadaću na temelju triju inspiracija.

Tri mjesta iz Matejeva evanđelja mogu dati pojašnjenje o pozivu i poslanju : U četvrtom poglavlju opisuje nam se poziv prvih učenika (*Mt 4, 18-22*). Što upada u oči? Isus prolazi, prolazi poput anđela koji prolazi prilikom slavljenja Pashe u Knjizi izlaska (*Izl 12*). Isus vidi ljude koje poziva. Oni su upleteni u djelatnosti. Isus prekida te djelatnosti; oslovljava ih s autoritetom, na

imperativan način. Taj opis pokazuje smisao za hitnost, poslanje ne trpi odgode. Tako nastaje egzodus, početak jedne nove zajednice puta, koja od jedne sjedilačke zajednice postaje putujući pokret. Prekid zahtijeva rastanke i time omogućuje novi početak. Redovi su iskusni u prekidima i pozvani da pridobivaju ljude za zajednice puta.

Drugo ključno mjesto za razumijevanje poziva i poslanja je opis preobraženja Gospodnjeg (Mt 17,1-9). Upada u oči da Isus izabire samo mali broj ljudi i poziva ih u tu usku zajednicu. Vodi ih na visoku goru, kako si možemo zamisliti, napornim i zahtjevnim strmenitim putem. Oni postaju svjedoci transformacije, svjedoci promjene, preobraženja, nečeg sasvim drugoga. Ta promjena nije neki apsolutni novi početak, nego pokazuje Božju vjernost u povezanosti s tradicijom u likovima Mojsija i Ilije. Preobraženje se povezuje s upoznatošću. (bliskošću). Tu nastaje osjećaj domovine ("Dobro nam je ovdje biti"), osjećaj htjeti ostati. Ali tu želju za stabilizacijom prekida snažan oblak, koji – duboka slika! – baca svoju sjenu na učenike, koji vide svjetlo i čuju glas, ali sami su u sjeni i zamukuju. Iz želje za domovinom nastaje strah. Isus, Preobraženi, dotiče prestrašene, hrabri ih da ustanu, odnosi od njih strah – i nameće im dužnost šutnje ("Nikome ne kazujte ..."). Mi smo pozvani i poslani, jer trebamo postati i postali smo svjedoci preobraženja. Moramo biti u sjeni da bismo vidjeli svjetlo. Moramo zamuknuti da bismo čuli glas. Ne možemo zadržati trenutak preobraženja.

Treći izričaj o pozivu i poslanju uzimamo iz završetka tog evanđelja. (Mt 28,11-15). Tu čitamo: Mi smo kao zajednica na putu, na gori, dakle na zahtjevan način. Imamo cilj pred očima, susret s Kristom. Krist je uvijek bio s nama i jamči nam svoju nazočnost. To jamstvo i s tim povezana zadaća poslanja jači su od sumnji, koje bismo možda mogli imati. Utješno je znati da smo zajedno na putu, prema nekom središtu. To naznačuje slika mučno osvojive gore, što bih želio nazvati "životnom dubinom". Redovi posreduju smisao za radost u nekom naporu, što se duguje onome "zašto".

Ne znamo kamo vodi putovanje – ali ipak znamo tri stvari: Nismo sami. Pozvani smo i poslani. Idemo putem s ciljem. To bi nam trebalo biti dovoljno.

3. Životna dubina i životna radost

Svi mi ne znamo kamo vodi putovanje. Ali idemo tim putem s pouzdanjem u Boga, sa sigurnošću da smo "pozvani i poslani". Timothy Radcliffe, prijašnji vrhovni poglavar dominikanaca, govorio je u jednom predavanju u Quebecu 2008. godine da se radi o tome da se nesigurnost živi s radošću. Redovničke zajednice imaju na poseban način zadaću biti "*signs of hope for humanity*", znakovi nade za čovječanstvo. Dio je nade da ona sadrži moment neznanja. Dio je nasljedovanja Isusovog da ne znamo kamo će nas voditi taj put.

Papa Benedikt XVI. podsjetio je 18. veljače 2008. godine u jednom susretu s vrhovnim poglavarima na to da će biti sve teže i teže provoditi redovnički život. Da, ta zar bi trebalo biti lako? Isus nije nikada obećao jednostavan put. Isus je pozvao ljude da ga nasljeduju s obećanjem da će im dati zahtjevan život, život u zauzetosti – život u kojem se ne radi o tome da se ima što je moguće udobnije i lakše. Redovnički je život težak i to tako treba biti; on se energično opire ideji puta koji traži najmanji otpor. "Životna dubina" je osobina izabrane životne forme, koja pokazuje pravac, koja je ušla u veze i poduzela odgovarajuća postavljanja težišta. Život ima dubinu, ako stvari u tom životu imaju težinu, na temelju samoobveza

koje nose život, pod kojima život stoji. Redovničke zajednice nude životne modele s dubinom. A ta dubina ima cijenu – tako i treba biti.

Constance *Fitzgerald* usporedila je u jednom prilogu život redovničkih zajednica s motivom tamne noći kod Ivana od Križa. Radi se o novom pogledu na stvarnost, koja se uspostavlja nakon bolne tamne noći; radi se i o pravilno shvaćenom "čišćenju pamćenja", koje ne ostaje visiti na sjetnim sjećanjima niti je zarobljeno u nostalgiju, nego se čisti⁴ za primitak bitnoga. Po tom putu čišćenja i samočišćenja nastaje nova životna dubina.

Ta životna dubina posreduje smisao za to da se isplati truditi se, da se isplati zalagati se. Tako ta životna dubina ide skupa sa životnom radošću, jer može reći "da" onome što jest - i ima (odgovor) "zašto" (treba) živjeti. Ovaj spoj životne dubine i životne radosti pokazuje se upravo u onim vremenima, u kojima se traži dubina života. Redovničke su zajednice, kako je poznato, podložne izazovima i promjenama, osjećaju se suočene s pitanjima koja ne mogu odbaciti.⁵ Zajednice se razvijaju, imaju cikluse. Zajednice prolaze kroz faze inspiracije i inovacije, ponekad rastu brzo i zbog brzih razvoja primorane su eksperimentirati; po pravilu slijedi faza stabilizacije, koju smjenjuje destabilizacija i redukcija. Tu redovničke zajednice stoje pred temeljnim odlukama – povlačenje, restrukturiranje, novo osnivanje.⁶ Nova osnivanja ne mogu se iznuditi, ona su upućena na neku zadaću. Karizme se ne mogu propisati. Odlučujući i rastrećući je uvid da redovničke zajednice rade s posuđenom životnom zadaćom; one nisu svrha u sebi samima, nego vrše službu. Rade na igradnji kraljevstva Božjeg. S tog razloga i nije preporučljivo da zajednice dobar dio svojih energija ulože u samodržanje. Okolnost da neka zajednica dolazi na kraj ne pretvara povijest te zajednice u zabludu. Posve je moguće da su zajednice imale neku zadaću, da su ju ispunile i sad ju vraćaju u Božje ruke. Riječi iz Mateja 28 vrijede i za redove kao zajednice: "I evo, jas vama u sve dane – do svršetka svijeta" (Mt 28,20).

Završna napomena

Timothy *Radcliffe* navodi na kraju svoga spomenutoga predavanja jedno mjesto iz Starog zavjeta, koje bi moglo biti, trebalo biti i neka bude smjerokazno za redovnički život, za sve redovničke zajednice, za sve redovnike. U *Baruhovoj* knjizi čitamo u kontekstu Pohvale Božje mudrosti, koja se pokazuje u ljepoti i dubini stvorenja, ove lijepe riječi: "Zvijezde mu veselo sjaju na svojim postajama; zovne li ih, one mu odgovore: Evo nas! – i radosno sjaju svom Stvoritelju." (Bar 3,34 *islj*). Redovi su radosni svjedoci životne zadaće; postavljeni su na svoje postaje da svijetle Bogu. Nazočni su usred života i spremni na službu. Tu su. Svijetle s radošću i snagom.

⁵ Dva svjedočanstva razmišljanja o toj promjeni: *Schneiders*, Sandra, *Finding the Treasure: Location Catholic Religious Life in a New Ecclesial and Cultural Context*. Mahwah, NJ 2000; *O'Murchu*, Diarmuid, *Consecrated Religious Life: The Changing Paradigms*. Maryknoll, NY 2005.

⁶ usp. *Dunn*, Ted, *Refounding Religious Life*. *Human Development* 30.3 (2009), str. 5-13; usp. uz to gotovo klasično djelo: *Arbuckle*, Gerald, *Out of Chaos: Refounding Religious Congregations*. Mahwah, NJ 1988.

(5.dio)

KONGREGACIJA ZA KLERIKE

**EUHARISTIJSKO KLANJANJE ZA POSVEĆENJE SVEĆENIKA
I DUHOVNO MAJČINSTVO**

Prijevod 2. njemačkog izdanja iz 2009. godine

SVETA TEREZIJA IZ LISIEUXA (1873-1897)

Terezija je imala tek 14 godina, kad je za vrijeme jednog hodočašća u Rim razumjela poziv za duhovno majčinstvo za svećenike. U svojoj autobiografiji napisala je kako je, nakon što je u Italiji upoznala mnoge svećenike, spoznala da oni, usprkos svom uzvišenom pozivu, ostaju slabi i krhki ljudi: *„Ako dakle sveti svećenici... pokazuju da trebaju molitve, što onda misliti o onima koji su mlaki?“* U jednom svom pismu potiče Célinu: *„Živimo za duše, budimo apostoli, spasavajmo prije svega svećeničke duše. Molimo, trpimo za njih, a na Sudnjem danu Isus će nam biti zahvalan.“* (Pismo br. 94, od 14.srpnja 1889.)

Postoji u životu crkvene učiteljice Terezije jedna dirljiva priča, koja podvlači njezinu revnost za duše, osobito za misionare. Bila je već veoma bolesna i mogla je hodati tek s mukom. Njezin liječnik propisao joj je da svaki dan šeta u vrtu četvrt sata. Jednog dana obratila joj se sestra koja ju je pratila i vidjela koliko joj bolova prouzročuje to hodanje: *„Ali, sestro Terezijo, zašto uzimate na sebe svu tu muku, kad Vam to zapravo prouzročuje više bolova nego što donosi olakšanja?“* A svetica je odgovorila: *„Istina je to, ali znate li što mi daje snagu? .. Dakle, ove korake činim za jednog misionara. Mislim da je neki od njih tamo negdje daleko vani možda iscrpljen od svih pastoralnih pohoda, pa da bih smanjila njegov umor žrtvujem Bogu svoj.“*

Bog je pokazao da je uslišao Terezijinu želju da svoj život žrtvuje za svećenike, kad joj je majka poglavarica povjerila imena dvojice sjemeništara, koji su bili zamolili za duhovnu pomoć neke karmelićanke. Jedan je bio Abbé Maurice Bellière, koji je nekoliko dana nakon Terezijine smrti primio redovničko odijelo „Bijelih otaca“ te onda postao svećenik i misionar. Drugi je bio o. Adolphe Rouillard, kojeg je svetica pratila svojim molitvama i žrtvama sve do njegovog svećeničkog ređenja, a prije svega nakon toga kao misionara u Kini.

BLAŽENI KARDINAL CLEMENS AUGUST VON GALEN (1878-1946)

13. rujna 1933. godine papa Pio XI. imenovao je župnika Clemensa Grafa von Galena s 55 godina biskupom Münstera. Sukladno svojem geslu da neće dati da na njega utječe „ni pohvala ni strah“, von Galen je javno prosvjedovao protiv mjera Gestapoovog terora i optuživao državu, gdje je kršila prava Crkve i vjernika. Zbog njegovih zasluga i njegove priznavačke hrabrosti papa Pio XII. imenovao je tog münsterskog biskupa 1946. godine kardinalom. Prilikom svog preuzimanja službe natpastira Münstera biskup Graf von Galen dao je tiskati sličicu, na kojoj je stajao sljedeći tekst:

„Trinaesto sam dijete u našoj obitelji i bit ću vječno zahvalan svojoj majci da je imala hrabrosti i tom trinaestom djetetu još reći „da“. Bez tog majčinog „da“ ne bih bio sada svećenik i biskup.

SLUGA BOŽJI
PAPA IVAN PAVAO I.
(1912-1978)

„TO ME JE NAUČILA MAJKA“

Ivan Pavao I. započeo je svoju posljednju opću audijenciju u rujnu 1978. godine sljedećim riječima zahvale:

„Bože moj, iz sveg srca i više od svega drugoga ljubim Tebe, neizmjereno dobro i naše vječno blaženstvo, a iz ljubavi prema Tebi ljubim svoga bližnjega kao samoga sebe i opraštam pretrpljenu nepravdu. Gospodine, daj da Te sve više ljubim. To je vrlo poz-nata molitva iz biblijskih riječi. To me je naučila majka. Još i danas je molim više puta na dan. Ove riječi o svojoj majci govorio je tako nježnim tonom u glasu da su sudionici u dvorani za audijencije odgovorili valom pljeska. Neka mlada žena, koja je prisustvovala audijenciji, rekla je sa suzama u očima: „Kako je dirljivo da papa spominje svoju majku ! Sad bolje shvaćam koliki utjecaj možemo imati mi majke na svoju djecu.“

„GOSPODINE, DARUJ NAM OPET SVEĆENIKA!“

Za vrijeme komunističkog progona Anna Stang je iskusila mnogo patnje te ju je, poput mnogih drugih žena koje su trpjele pod istim uvjetima, žrtvovala za svećenike. U starosti je dozrela čak do osobe sa svećeničkim duhom.

„OSTALI SMO BEZ PASTIRA“

Anna Stang rođena je 1909. godine u njemačkom području Volge u vjerničkoj, djecom bogatoj obitelji. Već kao devetogodišnja učenica imala je prilike osjetiti početni progon vjere te je (o tome) izjavila: *„1918, u 2. razredu, još smo molili Očenaš prije nastave. Ali godinu dana kasnije sve je bilo zabranjeno, a svećenik nije smio više u školu. Nas vjernike počelo se ismijavati, svećenika se nije poštivalo, a sjemeništa su bila razorena.“*

Sa jedanaest godina Anna je od epidemije kolere izgubila svoga oca i više braće i sestara. Kad je nekoliko godina kasnije umrla i njezina majka, jedva sedamnaestogodišnjakinja morala je odgajati svoju mlađu braću i sestre. Ali nisu umrli samo roditelji i braća i sestre.

„I naš svećenik je umro u to vrijeme, a mnogi svećenici bili su uhićeni. Tako smo ostali bez pastirâ! To je bilo tako teško ... U našoj susjednoj župi crkva je bila još otvorena, ali ni tamo nije bilo više svećenika. Usprkos tome vjernici su se okupljali na molitvu, ali bez svećenika crkva je bila sasvim hladna. Ja sam morala jednostavno plakati i nisam se mogla više pribрати. A koliko se ranije pjevalo i molilo u ovoj crkvi ! Sad mi je sve izgledalo kao mrtvo.“

Obilježena tom dubokom duhovnom nevoljom, Anna je od sada molila posebno za svećenike i misionare: „*Gospodine, daj nam opet svećenika, daruj nam svetu Pričest! Sve želim podnositi iz ljubavi prema Tebi, Presveto Srce Isusovo!*“ Anna je prikazala sve buduće patnje za svećenike, prije svega i onda, kada su jedne noći 1938. godine uhićeni i odvedeni njezin brat i njezin muž – s kojim je bila već sedam godina sretno vjenčana. Ni jedan od njih dvojice nije se vratio !

POVJERENO SVEĆENIČKO SLUŽENJE

Anna je kao mlada udovica 1943. godine deportirana sa svojih troje djece u Kazahstan. „*Bilo je teško voziti se u hladnu zimu, ali doživjeli smo proljeće. U to vrijeme mnogo sam plakala, ali i mnogo molila. Ali uvijek mi je izgledalo kao da me netko vodi za ruku. Onda sam kasnije u gradu Sirjanovsku našla nekoliko katoličkih žena. Potajno smo se okupljale svane nedjelje i blagdana, pjevale smo pjesme i molile krunicu. A ja sam često, često usrdno molila: Marijo, draga naša majko, gledaj kako smo siromašne. Daruj nam ponovno svećenika, učitelja i pastira!*“

1965. godine progonstvo je oslabjelo te je Anna mogla jednom godišnje putovati u kirgistski glavni grad, gdje je bio u egzilu jedan katolički svećenik. „*Kad je u Biškeku čak sagrađena crkva, vozila sam se sa svojom poznanicom Viktorijom jednom godišnje tamo, da bih sudjelovala u sv. misi. Put je bio dug, više od 1000 km, ali to je za nas bila velika radost. Ta više od dvadeset godina nismo vidjele ni svećenika ni ispovjedaonicu. Taj tamo svećenik bio je star i odležao je deset godina za svoju vjeru u zatvoru. U vrijeme kad sam bila tamo, povjerili su mi ključeve crkve, a ja sam se mnogo klanjala (pred Presvetim). Nikad ne bih bila pomislila da ću još jednom biti tako blizu tabernakula pa sam u svojoj sreći klekla i poljubila ga.*“

Za stare katolike svoga grada Anna je uvijek prije svog povratka dobila od svećenika sv. Pričest. „*Po nalogu svećenika u svom sam gradu trideset godina krstila djecu i odrasle, vodila parove do sakramenta braka i pokapala mrtve – sve dok zdravstveno više nije išlo.*“

SKROVITE MOLITVE ... DA DOĐE SVEĆENIK!

Ne može se zamsiliti Annina zahvalnost, kad je 1995. godine prvi puta susrela svećenika misionara. Od radosti je plakala te je zaprepašteno rekla: „*Došao je Isus, Veliki Svećenik!*“ Već desetljećima je molila da u njezin grad dođe svećenik. Ali sada, u starosti od 86 godina, gotovo je bila izgubila svaku nadu da bi mogla doživjeti ostvarenje svoje najdublje želje.

Sveta misa slavljena je u njezivoj kući te je ta divna žena sa svećeničkim srcem mogla primiti sv. Pričest. Iz strahopoštovanja i radosti zbog toga cijeli dan nije ništa jela.

ŽIVOTNA ŽRTVA ZA PAPU I CRKVU

U doslovnom smislu u srcu Vatikana, u sjeni kupole Sv. Petra, leži samostan, koji je posvećen „Mater Ecclesiae“, Majci Crkve. Jednostavna zgrada, koja je ranije služila raznim svrhama, pregrađena je prije nekoliko godina, da bi se prilagodila potrebama kontemplativnog reda. Papa Ivan Pavao II. osobno je dao da se 13. svibnja 1994, na fatimski dan, u Vatikanu otvori klauzurni samostan, u kojem sestre zalažu svoj život za poziv Svetog Oca i za Crkvu.

Uvijek na pet godina ostaje im povjerena ta zadaća. Onda će sestre nekog drugog kontemplativnog reda preuzeti to mjesto u srcu Crkve također na pet godina. Tih osam klarisa, prva međunarodna zajednica na tom mjestu, potječu iz šest različitih zemalja (Italija, Kanada, Ruanda, Filipini, Bosna, Nikaragva). Na njihovo mjesto stupilo je na Spomendan sv. krunice, 7. listopada 2004, sedam benediktinki iz četiriju različitih zemalja. Jedna sestra potječe s Filipina, jedna druga dolazi i SAD-a, dvije su Francuskinje i tri Talijanke.

Tim osnutkom pokazao je Ivan Pavao II. svjetskoj javnosti bez riječi, ali vrlo jasno, kako je i u našem modernom i brzo živućem vremenu važan i neophodan poziv na kontemplativno-skroviti život i kako veliku vrijednost on pridaje molitvi u tišini i žrtvi prinesenoj u skrovitosti. Ako je u svojoj najneposrednijoj blizini želio imati klauzurne sestre da mole za njega i njegov pontifikat, to očituje i njegovo duboko uvjerenje da plodnost svoje univerzalne pastirske službe i duhovni uspjeh svog neizmjernog vanjskog djelovanja u prvom redu očekuje od molitve i žrtve drugih.

To isto duboko uvjerenje ima i papa Benedikt XVI. Već dvaput je služio sv. misu kod „svojih sestara“ i zahvalio im za žrtvu njihovog života za njega. Riječi koje je 15. rujna 2007. u Castelgandolfu uputio klarisama vrijede na jednak način i za klauzurne sestre u Vatikanu: *To je ono, dage sestre, što Papa očekuje od vas: Budite goruće baklje ljubavi, `sklopljene ruke`, koje u neprekidnoj molitvi bdijete, sasvim odvojene od svijeta, da biste potpomogle službu onoga, koga je Isus pozvao da vodi njegovu Crkvu.*“ Providnost je to doista divno uredila da pod pontifikatom pape, koji veoma voli sv. Benedikta, njemu danas posebno blizu mogu biti benediktinke.

SVAKOGA DANA NASLJEDOVATI MARIJIN ŽIVOT

Nije slučaj da je Sveti Otac za tu zadaću izabrao ženski red. Ta u povijesti Crkve uvijek su žene bile one, koje su – u nasljedovanju Majke Božje moleći i žrtvujući se – pratile i potpomagale put apostola i svećenika u njihovom misionarskom djelovanju. Zato kontemplativni redovi vide „nasljedovanje i promatranje Marije“ kao svoju posebnu karizmu. Majka M. Sofia Cicchetti, današnja poglavarica samostana, opisuje život svoje zajednice kao svakodnevni marijanski život. *„Ništa u nas nije izvanredno. Naš kontemplativni i klauzurni život može se razumjeti samo u svjetlu vjere i ljubavi*

Božje. U ovom na konzum i hedonizam usmjerenom društvu izgleda da su iščezli smisao za lijepo i divljenje pred djelima Božjim u svijetu i u životu svake žene i svakog muškarca kao i klanjanje njegovoj otajstvenoj nazočnosti u našoj sredini. S gledišta svijeta naš od svijeta odvojeni, ali prema njemu ne ravnodušni život, mogao bi izgledati apsurdan i beskoristan. Usprkos tome možemo radosno posvjedočiti da pokloniti vrijeme samo Bogu ne znači gubitak. U proročkom pogledu to podsjeća na jednu temeljnu istinu: da bi čovječanstvo moglo doista i u punini biti ono samo, mora biti usidreno u Bogu i istovremeno živjeti od duha Božje ljubavi. Želimo biti poput mnogih „Mojsija“, koji s uzdignutim rukama i srcem punim univerzalne, ali ipak i sasvim konkretne ljubavi, mole za dobro i spas svijeta te tako s Isusom Kristom prinose Ocu i sudjeluju u otkupiteljskom djelu` (usp. Verbi Sponsa, 3).

Naša se zadaća ne sastoji toliko u „činiti“ koliko u „biti“ jedno novo čovječanstvo. U svjetlu svega toga možemo itekako reći da je naš život pun smisla; nije nipošto spiskan ili rasut, nije zatvorenost niti bijeg od svijeta, nego radosno predanje Bogu, koji je ljubav, predanje braći i sestrama bez iznimke, a ovdje u „Mater Ecclesiae“ za Papu i njegove suradnike.

S. Chiara-Cristina, majka poglavarica prve zajednice u srcu Vatikana, ispričala je: „Kad sam došla ovamo, našla sam poziv u svom pozivu: kao klarisa dati svoj život za Svetog Oca. Tako je bilo i za susestre.“

Majka M. Sofia potvrđuje: „Kao benediktinke najdublje smo povezane s cijelom Crkvom i stoga osjećamo veliku ljubav prema Papi, gdje god bile. Zacijelo, biti pozvane u ovaj „prvi“ samostan, tako sasvim u njegovu blizinu – i psihički – još je produbilo našu ljubav prema njemu. Pokušavamo posredovati tu ljubav i našim izvornim kućama.“

Razumijemo da smo pozvane da u svom skrovitom životu i u tišini budemo duhovne majke. Među našom duhovnom djecom povlašteno mjesto imaju svećenici i sjemeništarci i oni, koji nas mole za potporu za svoje svećeničko djelovanje usred kušnji i beznađa. Naš život želi biti svjedočanstvo plodnosti kontemplativnog života u nasljeđivanja blažene Djevice Marije, koja se u tajni Crkve i „sama s pravom naziva Majkom i Djevicom“ (LG,63).

(završetak u sljedećem broju)

Manjak svećenikâ

„U tijeku zadnjih godina sve mi je postajalo jasnije da manjku svećenika i svećeničkih zvanja odgovaraju najmanje dva druga ozbiljna gubitka u Crkvi: manjak redovničkih zvanja i manjak brakova koji se u punom smislu mogu nazivati katoličkima i početkom katoličke obitelji. Vjerujem da tu vrijedi nešto poput zakona spojenih posuda.“ (Alfred kardinal Bengsch)

ŠTO ZNAČI PRIPADATI KRISTU?

Nazivamo se kršćanima i nadamo se da to jesmo. Dakle, pripadamo Kristu. A što znači pripadati Kristu?

Neki nam izričaji Novog zavjeta mogu pomoći da bolje razumijemo izraz „kršćani“ u njegovoj punini. Među njima su, između ostalih, izričaji koje češće nalazimo kod sv. Pavla: „*Oni koji pripadaju Kristu Isusu ..*“ (Gal 5,24), „*A ako vi pripadate Kristu ...*“ (Gal 3,29), „*Dakle: i ako živimo i ako umiremo, Gospodinu pripadamo ...*“ (Rim 18,8)

Kršćani su oni koji pripadaju Kristu. Izraz „pripadati“ može obuhvaćati mnogo. Čovjek već po rođenju pripada nekoj obitelji. Rođenjem i odgojem, jezikom i kulturom pripada nekom narodu. To su nužne pripadnosti. Nismo ih birali. U drugim slučajevima postoje pripadnosti koje su rezultat svjesne odluke : na temelju svog dragovoljnog pristupa čovjek pripada nekoj udruzi, nekoj stranci, nekom pokretu .. Pripadati nekome ima i svoju emocionalnu stranu. Čovjek osjeća da pripada zajednici za koju se odlučio. To stvara vezu, povjerenje, sigurnost, osjećaj da je čovjek tu kod kuće. Na temelju svega toga čovjek zna da nije sam.

Pripadnost Kristu sasvim je drugačija od svih spomenutih pripadnosti. Pripadati Kristu prije svega je dar. „*Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas*“, kaže Isus svojim učenicima (Iv 15,16). Ako pripadnost Kristu prihvatimo kao dar, nećemo biti u napasti držati se podalje („na distanci“) od njega ili čak otići od njega. Otvorit ćemo mu srce, svjesno ćemo tražiti sve bliži kontakt s njim, kako bismo dublje iskusili tu pripadnost. Ako pripadamo Kristu, sigurni smo i u životu i u smrti.

(prema tekstu biskupa Reinharda Lettmanna)

NATUKNICA O REDOVNIŠTVU DANAS

Svijet je danas u višestrukoj krizi, a moralna je kriza najveći uzrok svih drugih kriza. Ali kriza nikad nije samo kriza. Ona je i prilika i poticaj da se traže nova rješenja.

Radosti i nade, brige i problemi svijeta – kako nas uči Sabor – odražavaju se i na Crkvu i na sve dijelove Crkve. Redovništvo nije izuzeto od toga. I ono je zahvaćeno krizom. Ali i njemu je u toj krizi dana nova šansa. Krizom Bog nešto redovništvu nudi i nešto od njega očekuje.

Poznate su Augustinove riječi: Tko želi znati što Bog danas očekuje od nas, mora čitati dvije knjige: knjigu života i Bibliju, i to baš tim redosljedom. Prvo knjigu života, to jest znakove vremena – pitanja, probleme i boli našega svijeta. Sve to onda valja sučeliti s Biblijom, odvagnuti na staroj mudrosti svetih tekstova, u kojima Bog nudi osnovu rješenja za svako vrijeme. Rečeno tkalačkim jezikom: Bog tka ljudsku povijest u suradnji s čovjekom. Njegova je osnova (dužinske niti tkanine) uvijek izvrsne kvalitete. Pitanje je samo s kakvom će utkom (ili potkom) danas doći čovjek.

Izdaje:

Vijeće franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

**Tajništvo: Prilaz Gjüre Deželića 75, HR-10000 Zagreb, tel.: (01) 3765-061, faks: (01) 3765-062, mob.:098/9244-901,
e-mail: vfz-tajnistvo@zg.htnet.hr**

Odgovara: dr. fra Ivan Sesar OFM, predsjednik Vijeća

Uređuje: Anto Matković, tajnik Vijeća